

Панченко О. І.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ

У статті в загальному вигляді порушено проблему дослідження палітри сучасного молодіжного англомовного сленгу. Ця проблема є актуальною, оскільки розмовне мовлення є невичерпним джерелом поповнення літературної мови, наявних словників та підручників. Молодіжний сленг поєднує в собі досить різноманітні тематичні групи, які характеризують не тільки мовну діяльність представників різних молодіжних субкультур, а й типи їхнього мислення. Сленг – це жаргонні слова та вирази, характерні для мовлення людей окремих професій (моряки, художники) або соціальних прошарків. Сленг є посередником між інтержаргоном та мовною практикою народу, розмовно-побутовою мовою широких верств населення. Сленгові одиниці часто переходять у загальнонаціональну мову і можуть зовсім втратити експресивність, або ж їх забувають. Ці зміни у слензі і є тим матеріалом, який ще не отримав повного висвітлення в наукових працях. У статті ставимо за мету схарактеризувати сучасний молодіжний англомовний сленг з урахуванням його лексико-семантичної різноманітності й оптимальних засобів перекладу. Сленг уживається тоді, коли цього потребують обставини комунікації, пов'язані з певними емоціями. Досліджено вибірку сленгізмів американського молодіжного сленгу кількістю 160 одиниць. Завдання перекладача, який працює з художнім текстом, де вживаються сленгізми, полягає в тому, щоб відшукати еквівалент відповідного сленгізму в мові перекладу, який характеризувався б приблизно однаковою з ним експресивністю й емоційною забарвленістю. Найпоширенішими засобами перекладу є еквівалент, експлікація, або описовий переклад, калькування, буквальний переклад, коли відтворюється буквений чи звуковий склад оригіналу. У загальній лексиці сленгу виділено такі лексико-семантичні групи, як стосунки між людьми, фізична діяльність, захоплення, людина та навколишній світ. Така лексика висловлює жартівливе, іронічне, глузливе ставлення до дійсності, і для неї не є характерними піднесеність, пишномовність і урочистість. Молодіжний сленг поєднує в собі досить різноманітні тематичні групи, які характеризують не тільки мовну діяльність представників різних молодіжних субкультур, а й типи їхнього мислення.

Ключові слова: лексика, мовлення, сленг, молодіжний сленг, еквівалент, калька.

Постановка проблеми. У статті в загальному вигляді ставиться проблема дослідження палітри сучасного молодіжного англомовного сленгу. Ця проблема є актуальною, оскільки розмовне мовлення є невичерпним джерелом поповнення літературної мови, наявних словників та підручників. Молодіжний сленг поєднує в собі досить різноманітні тематичні групи, які характеризують не тільки мовну діяльність представників різних молодіжних субкультур, а й типи їхнього мислення. Поряд зі стилем поведінки й одягу, стиль спілкування молодих людей характеризує не тільки їхню причетність до окремих неформальних груп, скільки тип мислення молоді, який із часом перетворюється на дорослий.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Уперше термін «сленг» зі значенням *language of a low or vulgar type* засвідчено в 1756 р.; з 1802 р.

під цей термін підводять the cant or jargon of a certain class or period, а з 1818 р. під сленгом стали розуміти language of a highly colloquial type, considered as below the level of standard educated speech, and consisting either of new words or of current words employed in some special sense [10, с. 70–81, 189–196].

У XX ст. питання походження терміна «сленг» також цікавило дослідників. Найбільш вірогідною є гіпотеза Е. Партріджа, який вважає, що слово *slang* співвідноситься з дієсловом *to sling* – *to utter*, що засвідчує наявність такого словосполучення, як *sling words* ще за часів Дж. Чосера, а також пізніх сленгових сполучень із тим же дієсловом: *sling language* – *to talk*; *sling the language* – *to swear fluently*, *to speak a foreign language*; *sling the bat* – *to speak the vernacular* [8, с. 2–3].

Розглянемо, які визначення сленгу пропонують українські лексикографи. Чотиритомний

«Тлумачний словник української мови» містить таку дефініцію: «1) розмовний варіант професіонального мовлення; жаргон; 2) жаргонні слова або вирази, характерні для мовлення людей певних професій або соціальних прошарків, які, проникаючи в літературну мову, набувають помітно емоційно-експресивного забарвлення» [7, с. 637], таке ж визначення знаходимо і у «Словнику української мови» [5].

У «Словнику лінгвістичних термінів» читаємо: «Сленг [англ. *slang* – жаргон] – жаргонні слова та вирази, характерні для мовлення людей певних професій (моряків, художників) або соціальних прошарків» [4, с. 237]. Майже ідентичне до цього визначення подає автор словника іншомовних слів, указує лише на емоційно-експресивне забарвлення сленгу [3, с. 283].

За свідченням Лесі Ставицької, сучасний сленг є ніби посередником між інтержаргоном та мовною практикою народу, розмовно-побутовою мовою широких верств населення, яка послуговувалась і завжди послуговуватиметься здатністю української мови до продукування стилістично знижених, іронічних, гротескних лексичних засобів, що в сучасних умовах демократизації стилів спілкування і виявляються адекватними жаргонним і сленговим номінаціям [6, с. 41].

Проблема вивчення сленгу є чи не найскладнішою проблемою аналізу й інтерпретації тексту та дискурсу. Адже мова – це той засіб, за допомогою якого представники певної культури презентують себе, свою сутність. Мова відбиває культурно-історичні особливості кожної епохи, зазвичай зрозуміла лише людям, що живуть в цю епоху в певному соціальному просторі.

Сучасний англomовний сленг – надзвичайно багатий пласт лексики. Нову номінацію, метафоричну, свіжу, іронічну й експресивну, швидко сприймає молодь, що дає змогу створити неформальну атмосферу у спілкуванні та надати почуття причетності до певної престижної соціальної групи, має високу частотність уживання, часто іронічне забарвлення і значну рухливість.

Сленгові одиниці часто переходять у загальнонаціональну мову і можуть зовсім втратити експресивність, або ж їх забувають. Ці зміни у слензі і є тим матеріалом, який ще не отримав повного висвітлення в наукових працях. Абсолютно природним є те, що сленг молоді найбільш жваво реагує на всі події нашого життя. Він відбиває нові явища, а також сам змінюється у процесі суспільних перетворень. Проте на сучасному етапі розвитку лінгвістики та перекладознавства сленг стано-

вить собою маловивчену проблему, яка потребує подальшого дослідження.

Постановка завдання. У статті ми ставимо за мету схарактеризувати сучасний молодіжний англomовний сленг з урахуванням його лексико-семантичної різноманітності й оптимальних засобів перекладу.

Виклад основного матеріалу. Відомо, що лексичне значення слова являє собою складну єдність, що охоплює денотативне значення і конотацію. Денотативне значення співвідноситься з позамовною дійсністю і відбиває поняття. Конотація включає в себе емоційний, оцінний, експресивний компоненти значення. Для лексики літературної мови денотативне значення є обов'язковим, а конотація факультативною, тоді як у словах сленгу наявність трьох компонентів конотації обов'язкова, що пов'язано з основною функцією сленгу – експресивною [1, с. 117]. У зв'язку із цим слова і словосполучення, що належать до сленгу, є більш експресивними лексичними одиницями. Сленг уживається тоді, коли цього потребують обставини комунікації, пов'язані з певними емоціями.

У межах статті ми дослідили вибірку сленгізмів американського молодіжного сленгу загальною кількістю 160 одиниць. У результаті проведеного аналізу цієї вибірки сленгових одиниць ми дійшли висновку, що укладачі словників зазвичай обмежуються стилістично нейтральними варіантами лексичних одиниць, які передають лише їхній загальний зміст. Тому завдання перекладача, який працює з художнім текстом, де вживаються сленгізми, полягає в тому, щоб відшукати еквівалент відповідного сленгізму в мові перекладу, який характеризувався б приблизно однаковою з ним експресивністю й емоційною забарвленістю. Згідно із проведеним нами дослідженням, лексичні одиниці, перекладені відповідним перекладацьким еквівалентом у мові перекладу, становлять більшу частину лексики у представленій вибірці. Проілюструємо це такими прикладами:

- *mexican breakfast* – голодний пайок;
- *kick back* – давати хабаря;
- *bug out* – списувати;
- *dark side* – студентський район;
- *crib sheet* – шпаргалка;
- *cram* – зубрити;
- *fruit* – бовдур;
- *act up* – барахлити.

Другим засобом перекладу, до якого вдаються перекладачі під час перекладу сленгових одиниць, зокрема під час перекладу молодіжного сленгу, є експлікація, або описовий переклад. Як показало

наше дослідження, дуже часто перекладачі змушені йти шляхом тлумачення й роз'яснення значення слова внаслідок того, що в мові оригіналу існує досить значний шар лексики, що виник на основі реалій певної країни та не має еквівалентів у мові перекладу. Для підтвердження зроблених нами висновків ми вважаємо за потрібне навести кілька найбільш яскравих прикладів сленгізмів, перекладених описово:

– *zerology* – курс неважливих лекцій, які можна не відвідувати під час навчання;

– *God's Squad* – студенти, що спеціалізуються на вивченні релігії;

– *be a whiz at something* – людина, що швидко вчиться, винятково обдарована в чомусь людина;

– *grunt* – студент, якому важливо отримати диплом, а не знання;

– *sandwich course* – практична робота як частина освіти в технічних коледжах;

– *drag one's feet* – працювати повільно та без бажання;

– *zoot suit* – костюм із довгим жакетом та короткими рукавами;

– *blew out* – перебувати у стані сп'яніння чи збудження під впливом наркотиків.

Наступним засобом перекладу, яким користуються перекладачі під час перекладу спеціальної нелітературної лексики, а отже, і під час перекладу сленгу, є калькування. Ми маємо відзначити, у вибірці лексики молодіжного сленгу, з якою ми працювали під час аналізу, випадків перекладу сленгізмів калькуванням небагато. Наведемо кілька прикладів:

– *air head* – порожня голова;

– *bookworm* – книжний черв'як.

Ще один із засобів перекладу сленгу – це буквальный переклад, коли відтворюється буквенний чи звуковий склад оригіналу. Буквальним перекладом відтворюються одиниці фонетичного та лексичного рівнів. Переважно цим засобом перекладу відтворюються власні та географічні назви, імена та реалії. До буквального перекладу належать:

– транслітерування – відтворення буквенного складу оригіналу:

– *Ben Franklin* – Бен Франклін (стодоларова купюра);

– *Suzu* – Сюзі (доларова монета).

– транскрибування – відтворення звукового складу оригіналу:

– *loser* – лузер;

– *punk* – панк.

Але ми маємо відзначити, що в денотативній теорії є немало вразливих місць. Вона не враховує

деяких фактів і проходить повз дуже істотні аспекти перекладацького процесу. Ця теорія не розкриває основного механізму переходу від тексту оригіналу до тексту перекладу. Вона «працює» у тому разі, коли ситуація більш-менш однозначно визначає необхідний варіант переведення. Здебільшого та сама ситуація може бути описана поєднаннями різних мовних знаків у мові перекладу. У такому разі звернення до дійсності не дає достатніх підстав для вибору варіанта перекладу. Денотативна теорія не може пояснити можливість декількох варіантів перекладу того самого фрагмента оригіналу, не здатна дати теоретичну основу для обґрунтування вибору між цими варіантами. Не розкриває денотативна теорія і системного відношення між змістом оригіналу і перекладом. Вона не враховує своєрідності інформативного навантаження лексичних одиниць, що становлять обидва тексти.

Сленг, як і літературна мова, відображає спосіб життя мовного колективу. Тому в загальній лексиці сленгу, згідно з Е. Береговською [3], можна виділити такі головні лексико-семантичні групи (далі – ЛСГ):

1. Стосунки між людьми (28%).

2. Фізична діяльність (18%).

3. Захоплення (14%).

4. Людина та навколишній світ (40%).

Нами було оброблено 160 одиниць англійського молодіжного сленгу, які були поділені на зазначені вище лексико-семантичні групи, які можна розділити на декілька окремих підгруп. Отже, у першій групі можна відзначити такі підгрупи:

– повсякденні взаємини між людьми: *a pain in the neck* – набридлива людина; *add fuel to the flame* – «підлити масла у вогонь»; *big cheese* – бос, «велика шишка»; *egghead* – інтелектуал, «яйцеголовий»; *fruit* – бовдур; *geri* – людина похилого віку; *roaddog*, *dude*, *boogerhead* – приятель, друг; *punk* – панк (18%);

– відносини, які базуються на расовій дискримінації: *a dinge*, *coco* – чорношкірий; *yellow* – жовтолиций; *woptown* – італійський квартал; *wop* – макаронник (10%).

До другої групи можна уналежнити таку лексику: *back down* – відступати, відмовлятися; *beat it* – «змотати вудочки»; *act up* – погано поводитися, барахлити; *conk out* – вибитися із сил; *cut short* – переривати, закінчувати; *do well* – мати успіх, бути успішним; *drag one's feet* – працювати повільно та без бажання; *duck soup* – раз плюнути, хвилинка справа (18%).

Третю ЛСГ «Захоплення» доцільніше буде назвати «Вільний час». До третьої групи нале-

жить така лексика: *high jinks* – веселощі; *cooked* – дуже п'яний; *horse around* – пустувати; *hot air* – дурниці, балаканина; *hustle and bustle* – метушня; *in high gear* – у повному розпалі; *lose one's cool* – вийти із себе; *raise hell* – влаштувати скандал; *shoot the breeze* – вести невимушену бесіду; *snoop around* – совати носа в чужі справи; *have a ball* – розважатися (14%).

В останній групі варто назвати такі підгрупи, як:

– їжа: *peck and booze* – випити та закусити; *rony* – піца з ковбасою; *java* – кава; *chop, grub* – їжа; *bug juice* – спиртне; *eat one's fill* – наїстися досхочу; *have a bite* – заморити черв'ячка; *mexican breakfast* – голодний пайок; *munchies* – невеликий перекус; *red paint* – кетчуп; *hooch* – спиртне (2,5%);

– настрої: *jammed* – засмучений; *down, in a funk* – пригнічений; *go wild* – шаленіти; *in a huff, on edge* – роздратований; *keyed up, uptight* – схвилюваний; *miffed* – ображений; *on pins and needles* – як на голках; *under a cloud* – у поганому настрої; *upbet* – оптимістично налаштований; *what's eating you* – яка муха вас вкусила (5%);

– одяг: *thread(s)* – одяг; *zoot suit* – костюм із довгим жакетом та короткими брюками; *long johns* – кальсоні; *jewels* – гарна пара туфель (1,5%);

– характеристика людини: *egghead* – інтелектуал; *wacko* – божевільний; *walk soft* – бути скромним; *well-to-do* – заможний; *wimp* – ганчірка, слабак; *windbag* – бовтун; *wishy-washy* – безхарактерний; *yellow* – боягузливий; *zany* – зайдиголова, бовдур; *zippy* – енергійний; *bucket case* – безпомічна людина; *ball of fire* – дуже активна людина; *bigmouth* – хвалько; *con man* – шахрай; *dark horse* – темна конячка; *loser* – лузер (6%);

– гроші: *bank, yen, duckets, spent, bones, benjamin, loot, duckets cabbage, dough, mula* – гроші; *chicken feed* – нікчемна сума грошей; *cut corners* – економити; *fast buck* – швидко зароблені гроші; *short of cash* – обмежений у коштах; *hit the jackpot* – зірвати куш; *in the bucks* – при грошах; *kick back* – давати хабаря; *money to burn* – грошей кури не клюють; *peanuts* – копійки; *two bits* – четвертак, двадцять п'ять центів; *Ben Franklin* – Бен Франклін (стодоларова купюра); *Suzy* – Сюзі (доларова монета) (6%);

– частини людського тіла: *voice box* – гортань, глотка; *landing gear* – ноги; *skull, beam* – голова; *wetware* – мозок (2%);

– емоції: *Dammit!* – чорт забирай; *Big Deal!* – ну то й що; *Betcha!* – закладаємось; *Bingo!* – мені це вдалось; *By Golly!* – щоб я крізь землю провалився; *damm right!* – схвалення; *woopu-woo!* – вираз радості; *ace!* – чудово, неймовірно, круто;

Ge! – ух ти; *There you go!* – Ура! Ну ти й молодець; *Zero Cool* – круто (4%);

– наркотики: *blew out* – перебувати у стані сп'яніння чи збудження під впливом наркотиків; *get one's johny, playmonopoly, pull tubes* – палити марихуану; *hooch* – марихуана; *spliff* – цигарка з марихуаною; *fiend* – перебувати в залежності від марихуани; *hypertweaked* – залежний від кокаїну; *acid head* – наркоман; *dope* – наркотик; *tea-party* – вечірка з марихуаною; *get off the pipe* – покінчити з наркотиками (6%);

– навчання: *brainiac* – інтелігентний студент; *answer off the cuff* – відповідати без підготовки; *basics* – основні предмети; *be a whiz at something* – людина, що швидко вчиться, дуже обдарована в чомусь людина; *bird-brain* – нерозумний студент; *bookworm* – книжковий черв'як; *bug out* – списувати; *chalkie* – викладач; *crib sheet* – шпаргалка; *mind-boggling* – дуже важкий для розуміння; *dark side* – студентський район; *zerology* – курс неважливих лекцій, які можна не відвідувати під час навчання; *cram* – зубрити; *bunk off* – прогулювати заняття чи роботу; *air head* – порожня голова; *cockamamie* – легке завдання; *dog* – важке завдання; *dark side* – студентський район; *God's Squad* – студенти, що спеціалізуються на вивченні релігії; *grunt* – студент, якому важливо отримати диплом, а не знання; *sandwich course* – практична робота як частина освіти в технічних коледжах (7%).

За частотою вживання перелічені ЛСГ можна розподілити так (у порядку зменшення): повсякденні взаємини між людьми, вільний час, характеристики людини, фізична діяльність, гроші, навчання, їжа.

Висновки і пропозиції. Проведений аналіз показав, що англійський молодіжний сленг є лексичним шаром мови, який уживається в неформальному спілкуванні в середовищі молоді для вираження ставлення, передачі емоцій і оцінки мовця. Для нього характерна неодмінна наявність емоційності, експресивності й оцінки, що визначає його основну функцію – експресивну. Така лексика висловлює жартівливе, іронічне, глузливе ставлення до дійсності, і для неї не є характерними піднесеність, пишномовність та урочистість. Молодіжний сленг поєднує в собі досить різномірні тематичні групи, які характеризують не тільки мовну діяльність представників різних молодіжних субкультур, а й типи їхнього мислення. Поряд зі стилем поведінки й одягу, стиль спілкування молодих людей характеризує не стільки їхню причетність до окремих неформальних груп, скільки тип мислення молоді, який із часом перетворюється на дорослий.

Список літератури:

1. Арнольд И. Стилистика современного английского языка. Москва : Флинта ; Наука, 2006. 458 с.
2. Береговская Э. Молодежный сленг: формирование и функционирование. *Вопросы языкознания*. 1996. № 3. С. 32–41.
3. Ганич Д., Олійник І. Словник лінгвістичних термінів. Київ : Вища школа, 1985. 360 с.
4. Словник іншомовних слів : 23 000 слів та термінологічних сполучень / Л. Пустовіт та ін. Київ : Довіра, 2000. 1018 с.
5. Словник української мови : в 11-ти т. / ред. І. Назарова. Київ : Наук. думка, 1978. Т. 9. 916 с.
6. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг. Київ : Критика, 2005. 464 с.
7. Яременко В., Сліпушко О. Новий тлумачний словник української мови : у 4-х т. : для студентів вищих та середніх навчальних закладів. Київ : Аконті, 1998. Т. 4. 944 с.
8. Partridge E. *Slang To-Day and Yesterday*. London, 1960. P. 2–3.
9. Partridge E. *Smaller Slang Dictionary*. London, 1964.
10. Platt J. The Development of English Colloquial Idiom during the Eighteenth Century. *The Review of English Studies*. London, 1926. Vol. 2. P. 70–81, 189–196.

Panchenko O. I. LEXICAL-SEMANTIC CLASSIFICATION OF THE ENGLISH TEEN SLANG

The article deals with the general problem of researching the palette of modern youth English slang. This problem is relevant because spoken language is an inexhaustible source of replenishment of literary language, existing dictionaries and textbooks. Youth slang combines quite diverse thematic groups that characterize not only the language activities of representatives of different youth subcultures, but also the types of their thinking. Slang is jargon words and expressions characteristic of the speech of people of certain occupations (sailors, artists) or social strata. Slang is a mediator between interjargon and the language practice of the people, the colloquial language of the general population. Slang units often become a national language and may lose their expressiveness altogether or be forgotten. These changes in slang are the material that has not yet received full coverage in scientific papers.

In this article we aim to characterize modern youth English slang taking into account its lexical and semantic diversity and optimal means of translation. Slang is used in cases where the circumstances of communication associated with certain emotions require it. A sample of 160 units of American youth slang was studied. The task of a translator who works with a literary text where slang is found is to find the equivalent of the corresponding slang in the language of translation, which would be characterized by approximately the same expressiveness and emotional coloring. The most common means of translation are equivalent, explication, or descriptive translation., calque, literal translation, when the letter or sound composition of the original is reproduced. In general vocabulary of slang such lexical and semantic groups as relations between people, physical activity, hobbies, the person and the world around it are allocated. Such vocabulary has a humorous, ironic, mocking attitude to reality, and it is not characterized by sublimity, eloquence and solemnity. Youth slang combines quite diverse thematic groups that characterize not only the language activities of representatives of different youth subcultures, but also the types of their thinking.

Key words: *vocabulary, colloquial units, slang, equivalent, calque.*